

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacı düzenlenmektedir. Metroloji; ölçüm birimlerinin tanımlanması, bu birimlerin gerçekleştirilmesi ve dağıtılması, ölçüm tekniklerinin geliştirilmesi, ölçüm cihazları ile ilgili temel gerekliliklerin belirlenmesi ve uygulanması gibi çeşitli faaliyet alanlarını kapsayan insanlık tarihinin en eski bilim dallarından birisi olup, metroloji ile pratikte amaçlanan ise; ölçümlerin doğruluğunun, güvenilirliğinin ve uluslararası denkliliğinin sağlanarak, endüstride kalitenin artırılması, bilimsel çalışmalarda güvenilirliğin sağlanması, ticari faaliyetlerde adaletin sağlanması ve uluslararası ticaretin kolaylaştırılması, devlet denetimine konu ölçümlerde vatandaşların haklarının korunması ve metroloji alanında sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılması olarak özetlenebilir. Bu doğrultuda söz konusu Kanun ile ülkemizde uluslararası uygulamalarla örtüşen, metrolojinin tüm alanlarını kapsayan, ölçümlerde doğruluğu ve güvenilirliği sağlayacak, metroloji hizmetlerini disiplin altına alacak ve günümüz şartlarına uygun bir metroloji sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, Kanunun kapsamında yer alan ve kapsam dışı tutulan hususlar düzenlenmektedir. Bu Kanun; yasal ölçüm birimlerinin kabulü, tanımı ve kullanım esaslarını, ulusal metroloji enstitüsünün yetkilendirilmesi ve görevleri ile ulusal ölçüm standartlarının oluşturulması ve sürdürülmesine ilişkin hususları, kalibrasyon laboratuvarlarının sicil sistemine kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar ile metrolojik izlenebilirliğini, yasal metroloji alanının belirlenmesi ve uygulanmasına yönelik usul ve esasları ve metroloji alanındaki denetimler ile idari yaptırımları kapsayacak şekilde düzenlenmiş olup halihazırda kanuni dayanağı olmayan ulusal metroloji enstitüsü, metrolojik izlenebilirlik, kalibrasyon laboratuvarlarına ilişkin hususlar Kanun kapsamına alınmış ve bu alanlardaki kanuni dayanak eksikliğinin giderilmesi amaçlanmıştır.

Kanunun kapsamına girmeyen konular ise; uluslararası sözleşme ve anlaşmalar gereği hava, deniz ve demiryolu taşımacılığında kullanılan ölçüm birimleri ve ölçüm cihazları, yasal ölçüm birimlerinin geçerli olmadığı ülkelerle veya bu ülkelerde mukim kişilerle yapılan anlaşma ve sözleşmeler ile bu kapsamdaki belgeler, yasal ölçüm birimlerinin geçerli olmadığı ülkelere ihracat yapan işletme ve üretim tesislerinde bahse konu ihracat faaliyetleri için kullanılan ölçüm cihazları ve bu kapsamdaki belgeler, 1782 sayılı Ölçüler Kanununun yürürlüğe girdiği 1/1/1933 tarihinden önceki kayıtlar ve belgeler, Milli Savunma Bakanlığına ait askeri amaçlı donanım, teçhizat, cihaz, belge ve kayıtlar, antika ölçüm cihazları ile fuarlarda sergilemek amacıyla üretilen veya ülkeye getirilen ölçüm cihazları ve adet ile alınıp satılması gelenek haline gelmiş ekonomik faaliyetlerden oluşmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, Kanundaki tanımlar düzenlenmektedir. Tanımlar, Uluslararası Ölçüler ve Ağırlıklar Bürosu (BIPM) bağlı Metroloji Kılavuzları Hazırlama Ortak Komitesi Çalışma Grubu tarafından hazırlanan ve metroloji literatüründe kabul görmüş uluslararası metroloji sözlüğü, uluslararası uygulamalarda kabul gören ve kullanılmakta olan terminoloji ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu ile uyumlu olarak hazırlanmıştır.

MADDE 4- Madde ile, Bilimsel ve Endüstriyel Metroloji başlıklı ikinci bölüm başlamakta ve yasal ölçüm birimlerinin kullanımına ilişkin zorunluluk ve metroloji alanında uluslararası işbirliği konuları düzenlenmektedir. Bilimsel metroloji, geniş kitleleri ilgilendiren bir konu olmamakla birlikte metroloji sisteminin temel taşlarının oluşturulduğu bir alandır. Daha çok uluslararası tanıma anlaşmaları ve uluslararası metroloji sistemine uyumu sağlamak amacıyla matuftur. Bu bağlamda Kanun ile bilimsel metroloji alanında; yasal ölçüm birimlerinin tanımlanması, ulusal ölçüm standartlarına ilişkin yürütülen faaliyetlere yasal dayanak oluşturulması, birincil ve ikincil seviye ulusal ölçüm standartlarının oluşturulmasına ilişkin

gereklerin ortaya konulması, metrolojik izlenebilirlik konusunun temellendirilmesi amaçlanmaktadır.

Ülkemiz, uluslararası Metre Anlaşmasına taraf olup ölçüm birim sistemi olarak Uluslararası Birimler Sistemi (SI) kabul edilmiş durumdadır. Bu sebeple, Kanunda yasal ölçüm birimi olarak tanımlanan ve SI sistemine uygun ölçüm birimlerinin kullanılması gerektiği düzenlenmektedir. Söz konusu ölçüm birimleri tanımlamalarının, önümüzdeki süreçte uluslararası alanda yapılacak çalışmalar sonucu değişme ihtimali bulunduğu için alt düzenlemelere bırakılacak şekilde sadece atıf yapılmasının yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

Söz konusu maddeye göre yasal ölçüm birimlerinin kullanımı; ekonomik faaliyetlerde, kamu sağlığı ve güvenliğine konu işlemlerde, resmi işlerde, eğitim işlerinde, standardizasyon faaliyetlerinde, ölçüm cihazlarında, ölçü kaplarında, ölçüm sonuçlarında ve ölçüm birimi ile ifade edilen miktarların gösteriminde zorunlu olup bu kapsamda yasal ölçüm birimlerinin gerçekleştirilmesinde, Uluslararası Birimler Sistemi'ne (SI) göre oluşturulmuş uluslararası ölçüm standartlarına, ulusal ölçüm standartlarına, karşılıklı tanıma anlaşmasında kabul görmüş diğer ülkelerin ulusal ölçüm standartlarına veya bu standartlara metrolojik izlenebilirliği kanıtlanmış olan ölçüm standartlarına metrolojik izlenebilirliğin sağlanması esastır.

Yasal ölçüm birimlerinin tanımları, sembolleri, örnekleri, ek birimler ile temel birimlerin kullanımına ilişkin detayların ise Bakanlık tarafından yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Bu Kanun kapsamına giren konularda Bakanlıkça ülkemizin metroloji sisteminin uluslararası denklik ve tanınırlığının devam ettirilmesine yönelik uluslararası metrolojik işbirliği içinde faaliyet yürütüleceği ve metroloji alanında uluslararası organizasyonlarda Türkiye'nin temsil edilmesini sağlayacağı hususları düzenlenmektedir. Bu bağlamda Ülkemizin uluslararası ve bölgesel metroloji teşkilatları ile yakın işbirliği içinde çalışılması hedeflenmiştir.

MADDE 5- Madde ile, 4 üncü madde gerekçesinde belirtilen ve bilimsel metroloji alanına giren faaliyetler detaylandırılarak, ülkede ölçüm birliğinin sağlanması, uluslararası metrolojik işbirliğinin sürdürülmesi ve uluslararası metroloji sistemine entegrasyonun sağlanması amacıyla bir ulusal metroloji enstitüsünün Bakanlık tarafından yetkilendirileceği düzenlenmektedir.

Ulusal metroloji enstitüsünün, ölçüm standartlarının laboratuvar ortamında gerçekleştirilmesi, muhafaza edilmesi, metrolojik izlenebilirliğin sağlanması, uluslararası denklik ve tanınırlığın sağlanması ve kalibrasyon laboratuvarlarının bu Kanun kapsamında yetkinliklerinin değerlendirilmesi faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu olacağı düzenlenmektedir. Hali hazırda bu görevlerin büyük bir kısmını yürütmekte olan TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME) söz konusu faaliyetlerini kanuni bir dayanağı olmaksızın yürütmekte olduğundan bu madde ile ulusal metroloji enstitüsü olarak yetkilendirilmesine yönelik bir yasal dayanak oluşturulmaktadır. Ulusal metroloji enstitüsünün yetkinliğinin olmadığı alanlarda ise Bakanlığın onayı ile başka laboratuvarların atanabileceği de Kanunda düzenlenmiş durumdadır. Bu çerçevede halen bu şekilde görevli bulunan sualtı akustik alanında TÜBİTAK MAM ile iyonize radyasyon alanında TENMAK-NÜKEN yürüttüğü faaliyetler açısından kanuni dayanağa sahip olacaktır. Bu şekilde başka alanlarda ihtiyaç duyulması durumunda başka laboratuvarlar da görevlendirilebilecektir.

Ayrıca ulusal ölçüm standardı olarak kabul edilecek ölçüm standartlarının hangi kriterleri sağlaması gerektiği ile bu maddede belirtilen amaçlar doğrultusunda Bakanlığın ve ulusal metroloji enstitüsünün, ülke ihtiyaçlarını esas alarak bütçe imkanları dahilinde gerekli yatırımı yapacağı düzenlenmektedir.

Maddede belirtilen hususların uygulamasına yönelik usul ve esasların Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirleneceği düzenlenmektedir.

MADDE 6- Madde ile, endüstriyel metroloji alanında yer alan kalibrasyon hizmetleri ile metrolojik izlenebilirliğe ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Endüstriyel metroloji, metroloji sistemi içerisinde kalibrasyon hizmeti veren ve herhangi bir yasal zorunluluğu olmadığı halde bunlardan kalibrasyon hizmeti alma gereği hisseden tarafları ilgilendirmektedir.

Madde ile, kalibrasyon hizmeti sunan laboratuvarların Bakanlıkça hazırlanacak usul ve esaslara göre sicil sistemine kaydolması ve kalibrasyon hizmeti verebilmesi için bu kayıtlarını güncel tutması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bununla birlikte, söz konusu sicil sistemine kayıt sürecine yönelik genel çerçeve belirlenmekte ve bu kayıt için ulusal metroloji enstitüsünden laboratuvar yeterlilik raporu alınması gerektiği belirtilmektedir. Ulusal akredite kurumunca (TÜRKAK) akredite edilmiş olan laboratuvarlar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca kalibrasyon hizmeti vermek üzere yetkilendirilen laboratuvarlar için ulusal metroloji enstitüsü tarafından düzenlenecek laboratuvar yeterlilik raporu aranmayacağı ise ayrıca düzenlenmektedir. Ulusal metroloji enstitüsü tarafından düzenlenecek söz konusu rapor için alınacak ücretin Bakanlık tarafından belirleneceği ve bu ücret dışında ücret alınamayacağı da hükme bağlanmaktadır.

Ayrıca kalibrasyon laboratuvarlarının sunduğu hizmetlerle ilgili alması gereken tedbirler ile muhafaza etmesi gereken bilgi ve kayıtlar belirtilerek yaptığı ölçümlerde metrolojik izlenebilirliğin sağlanması gerektiği, ulusal metroloji enstitüsü tarafından düzenlenecek olan ve Bakanlıktan onay alınan karşılaştırma ölçümlerine katılımın da zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Metrolojik izlenebilirliğin uluslararası anlaşmalar, standartlar ve uluslararası referans dokümanlar dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara uygun şekilde sağlanabileceği, ölçüm sonuçlarının metrolojik izlenebilirliğinin belirli alanlarda zorunlu olarak sağlanması gerektiği düzenlenmektedir. Bu kapsamda, gümrük ve vergilendirmeye ilişkin mevzuatta öngörülen ölçümlerde; aykırılık tespitine, ceza uygulanmasına veya hak mahrumiyetine esas devlet denetimine konu ölçümlerde; adli ve idari davalarda yapılacak tespitlere ilişkin ölçümlerde ve mevzuatta metrolojik izlenebilirliğin zorunlu tutulduğu ölçümlerde ölçüm sonuçlarının metrolojik izlenebilirliğinin sağlanması zorunlu tutulmaktadır.

Ayrıca maddede belirtilen hususlarda uygulama usul ve esasların Bakanlık tarafından hazırlanan yönetmelikle belirleneceği düzenlenmektedir.

MADDE 7- Madde ile, kamu kurum veya kuruluşlarının endüstriyel metroloji alanında yapacağı düzenlemelere ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Zira metroloji alanı çok geniş bir alan olup birçok kamu kurum veya kuruluşunun görev ve sorumlulukları içerisinde yürüttükleri faaliyetlerde metrolojiyi ilgilendiren konularla karşılaşabilmekte ve bu durum da ilgili kamu kurum veya kuruluşunun kendi alanında düzenleme yapma ihtiyacını ortaya çıkarabilmektedir.

Bu Kanun, ülkemizin genel metroloji sistemini oluşturmayı ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarının görev alanına giren metrolojik faaliyetleri de genel hatlarıyla belirlemeyi amaçladığından kamu kurum veya kuruluşlarına metroloji alanında bazı düzenlemeleri yapma yetkisi vermektedir. Bu doğrultuda; maddede, yasal metroloji kapsamında olan ölçüm cihazları haricinde, başka kamu kurum veya kuruluşlarının kendi sorumluluk alanlarında kullanılan ölçüm cihazlarının kalibrasyon, tamir, bakım ve ayar hizmetlerinin kimler tarafından, ne şekilde ve hangi süreçte yapılacağına ilişkin hususları düzenleyebilmelerine, ayrıca ölçüm doğruluğu ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla metrolojik izlenebilirliği zorunlu tutabilmelerine yönelik yönetmelik çıkarabilecekleri düzenlenmektedir.

Diğer taraftan, Kamu kurum veya kuruluşları tarafından yayımlanan bir yönetmeliğe göre hizmet veren ya da akreditasyonu olan kalibrasyon laboratuvarlarının, zaten bir değerlendirmeden geçtikleri dikkate alınarak ek bir maliyet veya prosedür işletilmesine gerek

olmadan 6 ncı maddede belirtilen sicil sistemine kayıt olabilecekleri ve yetkinliklerine ilişkin ulusal metroloji enstitüsü tarafından herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulması zorunluluğunun aranmayacağı düzenlenmektedir.

MADDE 8- Madde ile, Yasal Metroloji başlıklı üçüncü bölüm başlamakta ve yasal metrolojinin hangi ölçüm cihazlarını kapsadığı ve bunların piyasaya arzı, ithalatı ile ilgili hususlar düzenlenmektedir. Yasal metroloji, ticarete konu veya cezai müeyyideye konu olması sebebiyle vatandaşların haklarının korunması amacıyla doğru ölçümün olmazsa olmaz olduğu ölçüm cihazları ile hazır ambalajlı mamulleri kapsayan, bu sebeple sahada en fazla uygulaması olan ve son kullanıcıyı da doğrudan ilgilendiren alandır. Şöyle ki, bir taksici ile müşteri arasında taşıma ücretini belirleyen taksimetrenin doğru ölçüm yapması, kuyumcu ile müşteri arasında yapılan alışverişte ürünün ağırlığının belirlenmesinde kullanılan tartı aletinin doğru ölçüm yapması, trafikte yapılan hız denetimlerinde kullanılan radarların doğru ölçüm yapması devletin sorumluluğunda adaletin sağlanması gereken konulardır. Bu konuda, Bakanlığımız tek yasal otorite olup tüm sorumluluğu üzerinde taşımaktadır. Burada amaçlanan ölçümün doğruluğu ve güvenilirliği ile sürdürülebilirliğinin sağlanabileceği bir sistemin oluşturulmasıdır.

Diğer taraftan, yasal metrolojinin alanı günün şartlarına, toplumun ihtiyaçlarına ve ülkenin metrolojik altyapısına bağlı olarak sürekli değişebilmektedir. Bu sebeple madde ile yasal metroloji alanının “eskimeyecek şekilde” fonksiyonel olarak belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda kullanım yaygınlığı, ülkenin ihtiyaçları ile metrolojik altyapısı, uluslararası uygulamalar ve ölçüm cihazlarının teknik ve tasarım özellikleri dikkate alınarak alım satım işlerinde veya bir hizmetin bedelinin ölçüm sonucuna bağlı olarak belirlendiği işlerde kullanılması amaçlanan veya nitelikleri bakımından bu amaçlar için kullanılmaya uygun olan ölçüm cihazlarının Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle yasal metroloji kapsamına alınacağı belirtilmektedir. Ayrıca insan ve çevre sağlığı ile güvenliğini ilgilendiren ve ölçümle ilgili olan bazı konuların da Cumhurbaşkanınca gerekli görülmesi durumunda yasal metroloji alanında değerlendirilebilmesine olanak tanınmaktadır.

Ölçüm cihazlarının piyasaya arzına ilişkin hususların 7223 sayılı Kanuna göre yapılması esas olmakla birlikte, yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının teknik düzenlemelere uygun şekilde piyasaya arz edilmesi gerektiği, bu düzenlemelerin hazırlanmasından Bakanlığın sorumlu olduğu ve yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak ithalat aşamasında denetleneceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarına ilişkin doğrulama yükümlülüğü düzenlenmektedir.

Doğrulama; bir ölçüm cihazının ilgili mevzuatına göre kontrol edilmesi ve mevzuatında belirtilmesi durumunda doğrulama işaretleri uygulanarak doğrulama belgesinin düzenlenmesi işlemlerini kapsamaktadır.

Madde, ölçüm cihazlarının doğrulaması yapılarak kullanılması gerektiğine, hangi koşullarda doğrulamanın yapılmış sayılacağına, doğrulamanın kimler tarafından yapılabileceğine, doğrulamadan Bakanlıkça belirlenen ücretin alınabileceğine, doğrulama yöntemleri ile periyotlarına dayanak oluşturacak şekilde düzenlenmekte olup ayrıca doğrulama sonrası ölçüm cihazı üzerine yerleştirilen doğrulama işaretlerine yetkisiz kişilerin müdahale edemeyeceği ve bu doğrulama işaretlerinin muhafaza edilmesi gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Maddede, yetkilendirilen doğrulama servisi/imalatçının, Bakanlıkça çıkarılan alt düzenlemelere uygun olarak hizmet vermesi gerektiği, yasal metroloji kapsamında doğrulaması yaptırılmış bir ölçüm cihazı tarafından sağlanan ölçüm sonucunun metrolojik izlenebilirliği sağlamış olduğunun kabul edileceği hususları da düzenlenmektedir.

Yasal metroloji kapsamında yapılan doğrulama işlemlerinin izlenebilirliği ve güvenilirliği için bu işlemlerin sadece yetkilendirilmiş yerler tarafından yapılması esastır ve uluslararası uygulamalarda aynı yöndedir. Hem izlenebilirlik için hem de ölçüm cihazlarına yetkisiz müdahaleleri engellemek için ölçüm cihazları üzerine doğrulama sonrası doğrulama işaretleri yerleştirilmektedir. Bu işaretlerin taklit edilememesi, sahtesinin üretilmesinin zorlaştırılması ve izlenebilirliğin sağlanması adına bu doğrulama işaretlerinin bazı durumlarda tek elden üretilmesi önem arz etmektedir. Bu sebeple, doğrulama belgesi ve doğrulama işaretinin hazırlanması için Bakanlık tarafından bir kuruluşun yetkilendirilebileceği de madde ile düzenlenmektedir.

Yasal metroloji kapsamında olduğu halde bir süreliğine kullanılmayacak olan (örneğin ticari bir işyerinde olmakla birlikte bir süreliğinde bu amaçla kullanılmayacak bir tartı aleti ya da bir süreliğine kullanılmayacak bir akaryakıt sayacı) veya Kanunun 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen amaçlar dışında kullanılacak olan ölçüm cihazlarının (örneğin ticari amaçla kullanılacak nitelikteki bir tartı aletinin laboratuvarında bilimsel amaçlı kullanılacak olması) doğrulamadan muaf tutulmak üzere istisna kapsamına alınabileceği, istisna kapsamına alınmaya ilişkin prosedürün Bakanlık tarafından mevzuatla belirleneceği, bu kapsamda doğrulamadan muaf tutulan ölçüm cihazlarının muafiyet süresince istisna şartlarını sağlamasının esas olacağı ve istisna kapsamından çıktığında yeniden doğrulamasının yaptırılmasının zorunlu olacağı düzenlenmektedir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği de hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının tamir ve ayar işlemleri düzenlenmektedir.

Maddede, ölçüm cihazlarının tamir/ayar işlemlerinin tamir ayar servislerince yapılacağı, bu servislerin Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliğe göre yetkilendirileceği ve Bakanlıkça çıkarılan alt düzenlemelere uygun olarak hizmet vereceği, tamir/ayar işlemi yapılan ölçüm cihazının doğrulaması yaptırdıktan sonra kullanılabilmesi, ancak Bakanlık tarafından mevzuatla belirlenecek şartların sağlanması durumunda, doğrulamanın hemen gerçekleştirilememesi durumları göz önüne alınarak hizmetlerin aksamaması adına doğrulaması yaptırdıncaya kadar geçici bir süreliğine kullanımına izin verilebileceği, tamir ayar işaretlerine yetkisiz kişilerce müdahale edilemeyeceği düzenlenmektedir.

9 uncu maddeye ilişkin gerekçelere paralel olarak yasal metroloji alanındaki ölçüm cihazlarının güvenilirliğini sağlamak adına tamir ve ayar işlemlerinin de izlenebilir olması ve sadece yetkilendirilmiş yerler tarafından yapılması esastır. Bu sebeple, tamir ayar belgesi ve tamir ayar işaretlerinin hazırlanması için Bakanlık tarafından bir kuruluşun yetkilendirilebileceği de bu madde ile düzenlenmektedir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği de hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazı kullanıcısının ve hizmet alanın sorumlulukları düzenlenmektedir. Maddeye göre, kullanıcı; yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının kullanım süresince doğrulamasının yaptırılmasından, mevzuatta öngörülen gerekliliklere uygun kullanımından, doğrulama işaretleri, doğrulama belgesi, tamir ayar işaretleri ve tamir ayar belgesinin muhafazasından, istisna kapsamında doğrulamadan muaf olan ölçüm cihazının muafiyet süresince istisna şartlarına uygun olarak kullanımından sorumludur. Yine kullanıcı, teknik düzenlemesine uygun şekilde piyasaya arz edilmemiş olan veya daha sonra teknik düzenlemeye aykırı hale getirilmiş olan ölçüm cihazını Kanunun 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasındaki amaçlar için kullanamaz.

Hizmet alanın sorumluluğunda olan bir yerde kullanılmakta olan ölçüm cihazı için ise (örneğin elektrik, su, doğalgaz sayaçları) ölçüm cihazının doğrulama işaretlerini ve tamir ayar işaretlerini muhafaza etme sorumluluğunun kullanıcıyla birlikte hizmet alana da ait olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Söz konusu maddede ayrıca, istisna kapsamına alınmış bir ölçüm cihazının kullanıcısının, muafiyet süresince mevzuatta belirtilen istisna şartlarına uymak zorunda olduğu da belirtilmektedir.

MADDE 12- Madde ile, hazır ambalajlı mamul ve ölçü kapları için metrolojik gereklilikler ve genel hususlar düzenlenmektedir.

Hazır ambalajlı mamullerin genel olarak piyasaya arzına ilişkin hususlar 7223 sayılı Kanuna bırakılmış olmasına rağmen bu kanunda 7223 sayılı Kanunda yer almayan hususlar düzenlenmiş durumdadır.

Yasal metroloji; hazır ambalajlı mamul ve ölçü kapları ile ilgili olarak ürünün içerdiği miktarın (ağırlık, hacim vb.) doğruluğu ile miktara ilişkin işaret ve etiketlemelerle ilgilenmektedir. Buradaki amaç, hazır ambalajlı mamuller ile ölçü kapları ile piyasaya arz edilen ürünlerin üzerinde beyan edilene uygun şekilde ürün miktarını içermesinin sağlanması ve tüketicilerin haklarının korunmasıdır. Dolayısıyla bu kanun hazır ambalajlı mamul ve ölçü kapları bağlamında ölçümü ilgilendiren hususlarla sınırlıdır.

Hazır ambalajlı mamulün ve ölçü kabının ilgili teknik düzenlemesine uygun şekilde piyasaya arz edilmesi gerekmekte olup hazır ambalajlı mamulün arz süreci boyunca iktisadi işletmeciler tarafından gerçek miktarının düzenli olarak kontrol edilmesi ve bu kontrollerde uyulması gereken kurallar genel olarak düzenlenmektedir.

Hazır ambalajlı mamul ve ölçü kapları ile ilgili Bakanlık tarafından yapılacak denetimlerde iktisadi işletmecinin yeteri kadar numuneyi ücretsiz şekilde sağlaması gerektiği de düzenlenmektedir.

Ayrıca, ölçü kaplarında kullanılan tanıttım işaretlerine ait çizimlerin Bakanlığa bildiriminden iktisadi işletmecinin sorumlu olduğu hususu da düzenlenmektedir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği de hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 13- Madde ile, Kanunun Denetim ve İdari Yaptırımlar başlıklı dördüncü bölümü başlamakta ve denetimlere ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Bu maddede, doğrulama servisi, tamir ayar servisi, ulusal metroloji enstitüsü, kalibrasyon laboratuvarları ile ölçüm cihazı, hazır ambalajlı mamul ve ölçü kabını piyasaya arz edenler ile ölçüm cihazlarını kullananların, bu Kanun ve alt düzenlemeler kapsamında verilen hizmetlerin ve yasal ölçüm birimlerinin kullanımının Bakanlık denetimine tabi olduğu, Bakanlığın belirli denetimlerde bu Kanunda tanımlanan yetkili yerlerden personel ve teknik altyapı desteği alabileceği, Bakanlık dışındaki kamu kurum veya tarafından bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelikler kapsamındaki denetimlerde ilgili kamu kurum veya kuruluşlarının yetkili olduğu düzenlenmektedir.

Yasal metroloji kapsamındaki ölçüm cihazlarının oldukça geniş bir alanda yoğun kullanıldığı dikkate alındığında; belediyelerin sorumluluğunda olan veya belediyelerin etki alanına giren alanlarda (pazar yerleri, haller gibi) kullanılan ölçüm cihazlarının daha etkin şekilde denetiminin yapılabilmesi amacıyla ilgili Bakanlığın uygun görmesi ve mevzuatla yetki çerçevesinin belirlenmesi şartıyla Bakanlık yetkisindeki denetimlerin bir kısmının belediyelere devredilebileceği, belirli tartı aletlerinin (2000 kg altındaki) denetiminde ise doğrudan belediyelerin yetkili olduğu düzenlenmektedir.

Ayrıca, abonelik sistemi ile hizmet veren dağıttım şirketlerinin ve belediyelerin (elektrik, gaz dağıttım şirketi veya su sayaçları ile ilgili belediyeler) ölçüm cihazının çok fazla miktarda

olması nedeniyle, belirli miktarda denetimin Bakanlık tarafından ilgili dağıtım şirketi veya belediyenin personel ve teknik altyapısı kullanılarak yapılabileceği düzenlenmektedir.

Bu Kanun kapsamında yapılan şikayetlerin, somut bilgiler içermemesi veya gerekçelerinin yetersiz kalması durumunda değerlendirmeye alınmayabileceği düzenlenmektedir.

MADDE 14- Madde ile, bu Kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında uygulanacak idari yaptırımlar düzenlenmektedir.

Bu kapsamda söz konusu maddede;

Doğrulama süresi geçmiş ölçüm cihazını kullanan veya kullanım amacına uygun bir alanda bulunduran kullanıcıya,

Doğrulama işareti veya tamir ayar işareti; eksik, sahte veya tahrip edilmiş olan ölçüm cihazını kullanan veya kullanım amacına uygun bir alanda bulunduran kullanıcıya,

Mevzuatta öngörülen gerekliliklere uyulmaması nedeniyle hata sınırları dışında çalışan ölçüm cihazını kullanan veya kullanım amacına uygun bir alanda bulunduran kullanıcıya (Hata sınırları hem eksi hem artı yönde olabilir. Hata sınırının hizmeti sunanın aleyhinde olması durumunda örneğin akaryakıt sayacının hata sınırının artı yönde geçilmiş olması durumunda akaryakıt istasyonuna cezai işlem uygulanmayacağına ilişkin hususta ayrıca düzenlenmektedir),

Doğrulama belgesi veya tamir ayar belgesi düzenlenen ölçüm cihazları için ilgili belgeyi ölçüm cihazının kullanıldığı yerde bulundurmayan kullanıcıya,

Bu Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasına göre istisna kapsamında olan ölçüm cihazının kullanıcıya, istisna şartlarına aykırı hareket etmesi halinde,

Bakanlık tarafından yetkilendirilen yerlerden bu Kanun ve alt düzenlemelere aykırı hareket edene,

Hazır ambalajlı mamul ve ölçü kabı ile ilgili bu Kanunda belirtilen sorumluluklarını yerine getirmeyen iktisadi işletmeciye,

Yasal ölçüm birimlerini, bu Kanuna ve alt düzenlemelerine uygun şekilde kullanmayana,

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen hükümler ile bu hükümlere dayanan alt düzenlemelere aykırı hareket eden kalibrasyon laboratuvarına,

Bu Kanunun 7 nci maddesi kapsamında yetkilendirilen veya hizmet verenlerden, yetkilendirmeye konu olan veya bu Kanun kapsamında verdiği hizmete konu olan hususlarda bu Kanun ve alt düzenlemelere aykırı hareket edene,

Kullanımdaki ölçüm cihazının teknik düzenlemesine aykırı olduğunun tespit edilmesi durumunda

idari yaptırım uygulanacağı düzenlenmektedir.

Ayrıca bu maddede belirtilen idari para cezalarının, aynı aykırılığın iki yıl içerisinde tekrarı halinde daha önce uygulanan cezanın iki katı olarak uygulanacağı, bu Kanuna göre idari para cezası uygulanmasının, ilgililere idari para cezası dışında ayrıca bir idari yaptırım ve/veya idari işlem uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği, bazı fiillerde iyi niyet karinesi dikkate alınarak belirlenen idari para cezalarının belirli oranda düşürülerek uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Yine bu Kanuna göre cezalar belirlenirken yeterince caydırıcı olmaları hedeflenmiş olup idari para cezası uygulanırken, cezaya konu aykırılığın bu Kanunun amaçları bakımından yaratacağı olumsuz sonuçlar ve yaptırımın muhatabının ekonomik durumu dikkate alınacağı, bu maddede yer alan bazı bentler ve fıkralar kapsamında idari para cezaları uygulanırken ayrıca ölçüm cihazının türü ve kullanıldığı işin niteliği dikkate alınarak her bir ölçüm cihazı için ayrı ayrı uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 15- Madde ile, bu Kanun kapsamında yapılacak denetimlerin nasıl yapılacağı ve idari yaptırım süreçleri ile yükümlülük ve sorumlulukların, söz konusu denetimleri yapmaya yetkili kamu kurum veya kuruluşu tarafından yönetmelikle belirleneceği, Bakanlık tarafından uygulanacak idari yaptırımlara Bakanlık İl Müdürü tarafından karar verileceği, bu Kanun gereği uygulanacak idari yaptırım kararlarına ilişkin tutanakların fiziki olarak düzenlenebileceği gibi elektronik ortamda da düzenlenebileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, Çeşitli ve Son Hükümler başlıklı beşinci bölüm başlamakta olup, Metroloji Koordinasyon Kurulunun kanuni dayanağı oluşturulmaktadır. Metroloji alanı çok geniş bir alan olup birçok kamu kurum veya kuruluşunun görev ve sorumlulukları içerisinde yürüttükleri faaliyetlerde metrolojiyi ilgilendiren konularla karşılaşılabilmesi nedeniyle bir koordinasyon kurulunun oluşturulması elzem hale gelmektedir. Buna göre;

Metroloji Koordinasyon Kurulu, Bakanlığın ilgili Bakan Yardımcısı başkanlığında ilgili kamu kurum veya kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur ve sekreteryası Bakanlık tarafından yürütülür.

Söz konusu Kurul toplantılarına gündemle ilgili özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin temsilcileri de davet edilebilir.

Kurulun görevleri metroloji alanında ilgili kamu kurum veya kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, uluslararası uygulamaları izlemek ve değerlendirmek, mevzuat ve uygulamalara yönelik önerilerde bulunmaktır.

Ayrıca Kurulun teşkili ile çalışma usul ve esaslarının ilgili kamu kurum veya kuruluşlarının görüşü alınmak suretiyle Bakanlık tarafından tebliğ ile belirlenecektir.

MADDE 17- Madde ile, yangın, deprem, sel, gibi önüne geçilmesi elde olmayan, kişinin isteği dışında oluşan durumların ortaya çıkması halinde, Bakan Onayı ile bu Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca kullanıcının sorumluluğunda olan doğrulama işlemleri için geçici süreli istisnai uygulamalar yapılabileceği düzenlenmektedir.

MADDE 18- Madde ile, bu Kanuna göre Bakanlık tarafından yapılacak belgelendirme ve yetkilendirmelere ilişkin düzenlenecek belgeler ile bu belgelerin yenilenmesi, revize edilmesi veya vize edilmesi durumunda ilgililerden ücret alınacağı,

Bu Kanun kapsamında Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş yerlere yetki kapsamında verdikleri hizmetlerin izlenebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından verilecek her türlü form, etiket, matbu belge, doğrulama işareti, tamir ayar işareti ve teknik donanımdan ücret alınacağı,

Bakanlık tarafından belirlenmesi öngörülen ücretlerin yıl başından geçerli olmak üzere her yıl Bakanlık tarafından mevzuatla belirleneceği,

Bu Kanun kapsamındaki bütün belgeler fiziki ortamda düzenlenebileceği gibi elektronik ortamda da düzenlenebileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 19- Madde ile, yasal metroloji kapsamında yapılacak inceleme ve denetimler için görevlendirilen personele 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre belirlenen ücretin bir buçuk katı tutarında ödeme yapılması hususu düzenlenmektedir.

7223 sayılı Kanun kapsamında fiilen piyasa gözetimi ve denetimi için görevlendirilen personele 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin bir buçuk katı tutarında gündelik ödenmektedir. Aynı Genel Müdürlük çatısı altında yasal metroloji faaliyetleri de yürütülmekte olup bu Kanuna göre yasal metroloji kapsamında yapılacak inceleme ve denetimler için görevlendirilen personele yine aynı tutarda gündelik ödenmesinin hakkaniyete uygun olacağı değerlendirilmektedir.

MADDE 20- Madde ile, Bakanlığın, doğrulama servisi veya tamir ayar servislerinin kullanımına sunmak amacıyla; ölçüm cihazının doğrulama, tamir veya ayar işlemlerini yapmaya yarayan özel yazılım veya ekipman geliştirebileceği; bu durumda, ölçüm cihazının imalatçısı veya ithalatçısının geliştirilecek özel yazılım veya ekipman ile ölçüm cihazının uyumlu şekilde çalışması için Bakanlığın ihtiyaç duyduğu her türlü teknik bilgiyi sağlamak zorunda olduğu; imalatçı veya ithalatçının, Bakanlıktan onay almadan geliştirilen özel yazılım veya ekipman ile ölçüm cihazının uyumunu bozacak değişiklikler yapamayacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, teknik düzenlemeler ve piyasaya arza ilişkin konularda bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 7223 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

MADDE 22- Madde ile, 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu ve bu Kanunun ek ve tadilleri yürürlükten kaldırılmakta ve mevzuatta 3516 sayılı Kanuna yapılan atıfların Kanuna yapılmış sayılması öngörülmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, bu Kanunda Bakanlık tarafından çıkarılması öngörülen alt düzenlemelerin Kanunun yayımı tarihinden itibaren on sekiz ay içinde çıkarılacağı, Kanunun yürürlük tarihinden önce, bu Kanuna dayanılarak yayımlanmış olan alt düzenlemelerin, yerini alacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar geçerli olacağı düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 2- Madde ile, 3516 sayılı Kanuna göre Bakanlık tarafından gerçek veya tüzel kişileri yetkilendirmek üzere düzenlenmiş olan belgelerin, ilgili mevzuatın yerini alacak yeni düzenlemelerin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl daha geçerli olacağı, söz konusu belgelerin geçerlilik süresi dolmadan yeni düzenlemelerde belirtilen kriterlerin sağlanması halinde bu belgelerin yenileneceği aksi halde iptal edileceği,

Bakanlık tarafından gerçek veya tüzel kişilere verilen tip onay belgelerinin, belgenin son geçerlilik tarihine kadar geçerli olacağı, bu belgelerden son geçerlilik tarihi belirtilmemiş olanların ise belgenin düzenlenme tarihinden itibaren 10 yıl geçerli olacağı düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 3- Yürürlüğe girecek yeni Kanunla birlikte belediyelere doğrulama yerine denetim yetkisi verileceğinden 3516 sayılı Kanuna dayanarak doğrulama yapmak için belediye bünyesinde kurulmuş olan Grup Merkezi Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarının görevinin bu Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte sona ereceği düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 4 – Madde ile, süreci devam eden idari para cezalarına ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Buna göre, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu gereğince karar alınmış idari para cezalarının tahsilinin yapılacağı, henüz idari para cezası kararı alınmayan diğer durumlarda olanların ise iptal edileceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 23- Yürürlük maddesidir.

MADDE 24- Yürütme maddesidir.